

Bemærkninger til forslaget

1. Formålet med forslaget

Formålet med beslutningsforslaget er at sikre, at der i forældremyndigheds- og samværssager altid tages udgangspunkt i det, der er det bedste for det enkelte barn. De fleste forslag tager udgangspunkt i konfliktfyldte sager ved statsamterne og Civilretsdirektoratet, hvor forældrene hverken er helt eller delvis enige, og hvor der ikke er udsigt til en løsning af stridighederne ved konfliktmægling, børnesagkyndig rådgivning eller andet.

2. Baggrunden for forslaget

2.1. Nye undersøgelser og statistik efter B 61, folketingsåret 2002-03

Forslaget er en delvis genfremsættelse af B 61 fra folketingsåret 2002-03 om sikring af barnets bedste i konfliktfyldte forældremyndigheds- og samværssager, for så vidt angår punkt 1 til 4 i nærværende forslag. Punkt 5 og 6 er således nye. Der henvises til Folketingstidende, forhandlingerne s. 3957 og 8497, tillæg A s. 2729 og 2740 og tillæg B s. 505. Efter Folketingets behandling af B 61 er der offentliggjort flere relevante undersøgelser:

Socialforskningsinstituttet (SFI) offentliggjorde i foråret 2004 to undersøgelser om børn og samvær («Samvær til barnets bedste? Om regler og praksis på samværsområdet» og «Samvær og børns trivsel»). Undersøgelsen af praksis viser, at myndighederne i de konfliktfyldte sager giver samvær forælderen for mange chancer, og at der er behov for et tydeligere børneperspektiv i forvaltningen og en øget synliggørelse af særlig de yngre børn. Forslagsstillerne er opmærksomme på, at Justitsministeriet har sendt undersøgelserne til høring i Civilretsdirektoratet og statsamterne i marts måned. Undersøgelsen om børns trivsel viser, at en tredjedel af børnene oplever problemer omkring samværet, og at der hyppigere opstår konflikter blandt forældre, hvor der er tegn på social ud-sathed f.eks. på grund af misbrug, vold m.v.

Justitsministeriets Forskningsenheds undersøgelse af fagedretternes praksis (maj 2004) viste, at der ikke

bliver igangsat børnesagkyndige undersøgelser i knap 90 pct. af sagerne. Der er afsagt kendelse om udkørende fagedforretning i 20 sager (i alt 34 udkørende fagedforretninger) ud af 234 kendelser. I fire sager har fageden fået ledsagelse af de sociale myndigheder, i fem sager har der været ledsagelse af politiet, mens der i de seks øvrige sager har været ledsagelse af både politiet og de sociale myndigheder. I de sidste to sager har fageden fået ledsagelse af andre personer. Det fremgår af undersøgelsen, at der blev gennemført en samtale med 0,2 pct. af børnene op til 5 år, 3,4 pct. af børnene fra 6 til 8 år og 23,2 pct. af børnene fra 9 til 11 år, og 21,3 pct. af børnene fra 12 til 17 år. Justitsministeriet har sendt undersøgelsen til høring i Den Danske Dommerforening og Dommerfuldmægtigforeningen vedrørende blandt andet spørgsmålet om høring af børn og gennemførelse af børnesagkyndige undersøgelser.

Civilretsdirektoratets statistik for 2003 viser, at færre børn fra 8 år og opefter høres i forhold til 2002, men at der i forhold til de foregående år er tale om en stigning i antallet af børn i denne aldersgruppe, der høres (Statistik 2003, Civilretsdirektoratet, februar 2004). Statistikken viser desuden, at der næsten altid lægges vægt på børnenes mening i de sager, hvor de er blevet hørt. Det finder forslagsstillerne er meget positivt. Det fremgår dog af Civilretsdirektoratets statistik for 2003, at der kun blev lagt vægt på barnets mening i 16 pct. af alle de omhandlede sager.

Statsamternes og Civilretsdirektoratets ændrede praksis er dog ikke nået til domstolene, er der noget, der tyder på. Ifølge Jyllands-Posten den 8. marts 2004 mener højesteretsdommer Marianne Højgaard Pedersen, at børns ønsker og behov i højere grad bør indgå i sager om forældremyndighed, der afgøres ved domstolene.

2.2. Opsummering

Statsamtsjurister over hele landet har tidligere udtrykt deres bekymring over, at den nye lovgivning og praksis oftest sætter forældrenes rettigheder i centrum. Det er en kritik, der vedvarende har lydt siden